AcadeMedia Grundskolor AB
556035–4309
hello@academedia.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av en tillgänglig lärmiljö för alla i ämnet idrott och hälsa i grundskolans årskurs 4-9 vid Innovitaskolan Visby i Gotlands kommun med AcadeMedia Grundskolor AB som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Innovitaskolan Visby avseende verksamhetens kvalitet inom en tillgänglig lärmiljö för alla i ämnet idrott och hälsa (se bilaga 1). Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska i vilken utsträckning undervisningen i ämnet idrott och hälsa, i grundskolans årskurs 4–9, är tillgänglig för alla elever.

Kvalitetsgranskningen utgår från två frågeställningar:

- I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?
- I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 2). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. I bilaga 3 återfinns granskningens författningsstöd.

Beslut

Undervisningen i idrott och hälsa är utformad så att alla elever kan delta

Skolinspektionen bedömer att Innovitaskolan Visby i Gotlands kommun i hög utsträckning uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom frågeställningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Rektorn skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever

Skolinspektionen bedömer att Innovitaskolan Visby i Gotlands kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom frågeställningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas följande område:

- Stärk lärarnas förutsättningar genom att skapa gynnsamma ramfaktorer som behövs för en tillgänglig lärmiljö.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 28 april 2027 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (SI 2026:8105) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Undervisningen i idrott och hälsa är utformad så att alla elever kan delta

Inom denna frågeställning granskas skolans arbete för att skapa en tillgänglig lärmiljö i idrott och hälsa, där undervisningen utformas så att alla elever ges möjlighet att delta. Kvalitetskriterierna är fokuserade på:

- Lärares arbete för att stärka tillitsfulla relationer
- Lärares arbete med lektionsupplägg
- Lärares arbete med förhållningssätt och bemötande

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen i idrott och hälsa är i hög utsträckning utformad så att alla elever kan delta.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av undervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Lärares arbete för att stärka tillitsfulla relationer

Granskningen visar att det finns ett aktivt arbete i undervisningen för att stärka tillitsfulla relationer och att lärare är lyhörda för elevernas perspektiv.

Lärarna arbetar för att främja en gemenskap både elever emellan och mellan elever och lärare. Av intervjuer med lärare framgår att de arbetar främjande. Lärarna uppger att en viktig del av deras arbete är att säkerställa att eleverna är trygga och att de därför arbetar aktivt till exempel för ett gott språkbruk och för att samarbetet mellan elever ska fungera väl. Lärarna uppger att de genomför gruppstärkande aktiviteter så som samarbetslekar både i början och löpande under läsåret. Enligt lärarna arbetar de systematiskt med värdegrundsfrågor och samtalar med eleverna om vad som är ett bra socialt klimat där elevers olikheter accepteras. Under Skolinspektionens lektionsobservationer uppmuntrade läraren på olika sätt elevernas samarbete vilket gjorde att eleverna samarbetade mer och lyckades bättre i leken. Lärarna beskriver också att de arbetar för att skapa goda relationer till eleverna, till exempel genom att lyfta fram det som är positivt, uppmuntra eleverna och kommunicera mycket med dem. Av

intervju med rektorn, lärare och elever framgår att lärarna pratar mycket med eleverna även utanför lektionstid, exempelvis i matsalen och i korridorer. Elever beskriver att de tycker att lärare bryr sig om hur det går för dem och uppmuntrar dem. Vidare berättar elever att lärare ibland pratar med dem om hur de ska vara mot varandra och att de till exempel leker samarbetslekar för att öva samarbetet, då lärare säger att det är viktigt. Lärarna bestämmer vanligtvis lagindelningar för att det ska fungera bra för alla elever. Det framkommer dock både av Skolinspektionens lektionsobservationer och av intervjuer med rektor, lärare och elever att det i vissa klasser på mellanstadiet finns ett negativt språkbruk, sämre studiero och att elever upplever att de ibland inte bemöts respektfullt av andra elever. Under en lektionsobservation förekom till exempel återkommande negativ jargong och en större konflikt uppstod mellan några elever vilket medförde att de inte deltog på lektionen. Rektorn och lärare beskriver att skolan sedan en längre tid arbetat aktivt med det på olika sätt för att få till en förändring, men att arbetet ännu inte fått tillräcklig effekt.

Både lärare och elever beskriver att lärarna förebygger, uppmärksammar och hjälper eleverna att lösa konflikter om sådana uppstår. Vid behov kontaktar lärarna också elevernas mentorer. Lärare uppger att de pratar med elever i början av lektionen om regler liksom om beteenden som de förväntar sig. Under ett par av Skolinspektionens lektionsobservationer uppstod konflikter mellan elever och lärare ingrep då för att tala med eleverna om konflikten och hjälpa till att lösa den. Exempelvis ingrep en lärare i en mindre konflikt där två elever kastade gräs och blad på varandra. Läraren pratade då med eleverna om varför de inte ska ”skojbråka”.

Lärarna är lyhörda inför elevernas synpunkter och intressen i planeringen av undervisningen. Lärare berättar att de på olika sätt lyssnar in vad eleverna tycker om och är intresserade av. Exempelvis uppger lärare att de muntligt utvärderar skolans idrottskoncept. Det är en del av idrotten som fokuserar på välbefinnande och hälsa, där eleverna ibland själva har möjlighet att göra val av aktivitet så som innebandy, volleyboll eller andra aktiviteter kring hälsa och rörelse. Vidare beskriver lärarna att de är lyhörda för elevers förslag kring hur bedömning ska ske och att elever även kan få vara med och bestämma om lekar, roller och vissa regler. Elever berättar att lärare har en bestämd planering men att de kan få vara med och välja uppvärmning eller lekar och att lärare ibland frågar efter lektionen vad eleverna tyckte. Av elevintervjuer framgår att de flesta elever upplever att lärare lyssnar till dem, vet vad de gillar och att elever gärna får komma med förslag.

Lärares arbete med lektionsupplägg

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad, förutsägbar och innehåller aktiviteter på olika nivå. Lärare ger elever stöd och erbjuder alternativ utifrån elevernas olika behov så att alla elever kan delta aktivt.

Lärare förmedlar information om lektionens mål, upplägg och innehåll på ett tydligt sätt och undervisningen är strukturerad. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att skolan har en gemensam lektionsstruktur för att skapa tydlighet för eleverna. I strukturen ingår en tydlig inledning av lektionen där syfte, mål och aktiviteter förmedlas liksom ett sammanfattande avslut. Lärare skriver upp strukturen på en tavla och använder ibland bildstöd för att tydliggöra. Vid avslutet av lektionen återknyter lärare ofta till syfte och mål och har en dialog med eleverna kring hur lektionen gick. Elever berättar att de tycker att lektionsstrukturen är tydlig och att lärare inledningsvis förklarar både muntligt och skriftligt vad de ska göra och hur. Läraren kan också visa rörelser och övningar som de ska göra så att det blir lättare att förstå. Enligt elever så kan läraren även ge förtydligade eller nya instruktioner under lektionen, exempelvis om de ska växla till en annan aktivitet. Lärare uppger att de försäkrar sig om att eleverna förstår instruktionerna genom att exempelvis ställa frågor till elever om de har förstått. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lektionens struktur är tydlig med balans mellan aktiviteter. De flesta elever vet efter genomgång hur de ska genomföra aktiviteter men läraren ger vissa elever ytterligare stöd genom en enskild instruktion. Det framgår också av observationer att övergångar mellan olika aktiviteter överlag fungerar smidigt och är lätta för elever att förstå, även om det i ett par klasser tar längre tid då det är högljutt och stökigt. Vidare uppger elever att planeringen för idrott och hälsa finns i lärplattformen och att lärare också kan berätta om innehållet i nästkommande lektion vid lektionsslut.

Undervisningen innehåller aktiviteter med olika svårighetsnivåer så att alla elever får möjlighet att utmanas. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att lärarna får information om elevernas förutsättningar genom samarbete med mentorer, elevhälsan och eleverna själva. Lärarna uppger att undervisningen anpassas utifrån grupp och individ och innehåller aktiviteter som kan utföras på olika sätt och med olika svårighetsnivåer. Om de till exempel har redskapsgymnastik så kan eleverna välja på två olika nivåer av samma övning. De kan också få träna utan målbur, utan måttband eller poäng där det viktigaste är att träna rörelsen och inte träffa, då en del elever upplever vissa aktiviteter som utpekande. Enligt lärarna är anpassningar en del i att skapa trygghet för eleverna eftersom de är exponerade i ämnet. En lärare beskriver att hen på en av de observerade lektionerna, i en ny avancerad lek, tilldelade elever roller utifrån deras förutsättningar och behov. Exempelvis fick en elev rollen som kullare för att

läraren vet att eleven på så sätt kommer in i leken. Även elever berättar att de ibland gör aktiviteter på olika sätt och med olika svårighetsgrad, bland annat när de har stationsträning, redskapsgymnastik och bollsporter. Enligt rektorn och lärare deltar nästan alla elever i undervisningen men det finns elever som exempelvis behöver ta pauser eller har andra anpassningar för att kunna delta.

Lärares arbete med förhållningssätt och bemötande

Granskningen visar att lärarna i undervisningen till stor del skapar ett klimat där elever vågar utmana sig själva, kan känna tilltro till sin förmåga och får möjligheter att öva och utvecklas i sin egen takt, med fokus på lärandeprocessen snarare än enbart på resultat.

Lärare har planerat för att undervisningen ska ge eleverna möjligheter att uppleva rörelseglädje och utmaningar utifrån sina förutsättningar. Det framgår av dokument som begärts in från huvudmannen att lärarna planerar undervisningen så att den består av en variation av rörelseaktiviteter, friluftsliv, inne- och utevistelse. Av intervju med rektorn och lärare framkommer att lärarna tillsammans gör en läsårsplanering med en tydlig progression och att de varierar undervisningen med en bredd av aktiviteter. Elever berättar att de har liknande teman varje år, exempelvis orientering och bollsporter, men att de även får prova nya saker och att återkommande aktiviteter blir svårare och mer tekniska ju äldre de blir. Vidare beskriver rektorn att lärarna redan i planeringen av undervisningen i idrott och hälsa ser till att undervisningen anpassas till gruppers och individers förutsättningar.

Undervisningen präglas till stor del av ett utvecklande klimat där elever ges möjlighet att prova, öva och försöka igen. Av lärar- och elevintervjuer framgår att lärare uppmuntrar eleverna att ta nästa steg och förmedlar vikten av att anstränga sig för att bli bättre på någonting. Lärare uppger att de förmedlar till elever att det är ansträngningen som är det viktiga och att målet är att alla elever ska utvecklas utifrån sin nivå. Till exempel kan elever få träna teknik och skott på olika sätt och nivåer där det viktigaste är att träna teknik och rörelse. Elever berättar i intervju att lärare uppmuntrar dem att utvecklas vidare och att lärarna säger till dem att det är viktigt att försöka och göra sitt bästa. Om en elev ska göra något svårt så kan läraren till exempel säga att ”det kommer att gå, du klarar det”. Elever ger exempel på att de blivit bättre på flera saker som de tränat på i undervisningen, exempelvis hinderbana, volleyboll och orientering. Elever beskriver att lärarna lär ut moment stegvis och att det är enklare att våga sig på svårare nivåer allt eftersom de lär sig mer. I olika bollsporter får de först lära sig teori och teknik för att sedan lära sig spela tillsammans. Vidare uppger lärarna att fokus i undervisningen är lärandeprocessen och att det är viktigt

att eleverna får försöka många gånger och att det inte är fokus på resultat. Enligt lärarna diskuterar de skillnaden mellan skolidrott och föreningsidrott med eleverna för att belysa syftet med idrott och hälsa och lärandeprocessen. Dock framkommer av elevintervjuer att klimatet i undervisningen skiljer sig åt och att vissa elever på mellanstadiet inte upplever ett utvecklande klimat. Det finns elever som inte är respektfulla mot varandra eller mot läraren och elever kan behöva vänta en lång stund på lärarens instruktion då elever stör undervisningen. Vidare beskriver en elev att hens utveckling i ämnet är beroende av om hen kan fokusera på lektionerna, men att det är svårt då det är stökigt i hens klass.

Lärare ger eleverna möjlighet att reflektera över vad de kan, hur de har lärt sig och vad de behöver utveckla liksom ger elever viss individuell återkoppling. Lärare uppger att de vid återsamlingen efter lektioner pratar med eleverna om syftet och hur det har gått på lektionen som en form av reflektion. Elever har också betygssamtal där de först själva får reflektera kring hur det gått för dem. Vidare uppger lärare att de ger elever formativ återkoppling terminsvis kring vad elever behöver arbeta med. Därutöver är alla elever välkomna under terminen om de vill prata med läraren om sin utveckling. Enligt elever får de ibland reflektera kring olika områden, till exempel när de arbetar med temat kondition och ska dokumentera sin egen utveckling. Elever beskriver att de får beröm och uppmuntran från lärare och att de lätt kan prata med lärare om olika frågor men att de önskar mer individuell återkoppling i ämnet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Rektorn skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever

Inom denna frågeställning granskas rektorns arbete med att skapa förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever.

Kvalitetskriterierna är fokuserade på:

- Rektorns arbete med arbetsprocesser och samarbete
- Rektorns arbete med grundläggande principer för tillgänglighet

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn bedriver i flera delar ett arbete som skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av undervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Rektorns arbete med arbetsprocesser och samarbete

Granskningen visar att rektorn främjar en tillgänglig lärmiljö i ämnet idrott och hälsa genom att leda ett systematiskt arbete liksom skapa förutsättningar för samarbete mellan lärare och övrig personal. Dock har rektorn inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att kompensera vissa begränsande ramfaktorer.

Rektorn följer upp undervisningens tillgänglighet och elevernas resultat samt arbetar för att identifiera hinder i undervisningen. Det framgår av intervjuer med rektorn och lärare att rektorn följer upp undervisningen och hur tillgänglig den är. Det gör rektorn exempelvis genom att göra lektionsbesök, delta i arbetslagsmöten och ta del av lärarnas reflekterande svar på frågor kring undervisningen. Lärare berättar att de i kollegiet under en tid har arbetat med lektionsstruktur och rutiner för att få med alla elever i undervisningen. De har sedan fått i uppdrag att reflektera kring sin undervisning utifrån frågor om det, skickat in sina svar till rektorn och elevhälsan som därefter återkopplat till lärarna. Rektorn, lärarna och elevhälsan följer tillsammans upp elevernas kunskapsresultat på konferenser flera gånger per läsår. Även elevernas närvaro följs upp systematiskt. Rektorn uppger att om de vid resultatuppföljningen upptäcker att en elevs resultat eller närvaro i idrott och hälsa avviker, så analyserar elevhälsan och lärare tillsammans vad det beror på. De

diskuterar eventuella åtgärder och vad lärare kan behöva ändra på i undervisningen. Enligt rektorn och lärare är det mycket få elever som inte deltar i undervisningen i idrott och hälsa och skolans idrottskoncept, som fokuserar på välbefinnande och hälsa, är positivt för alla elevers deltagande i ämnet.

Utifrån uppföljning och analys av resultat sätter rektorn in vissa åtgärder och följer upp resultatet av dessa för att förbättra tillgängligheten. Rektorn ger exempel på åtgärder som gjorts för enskilda elever, så som information i förväg om lektioner, enskild instruktion på lektion och möjlighet att byta om enskilt. Enligt rektorn följer skolan regelbundet upp de åtgärder som sätts in för enskilda elever. Vidare har rektorn avsatt tid för en lärare att se över de utmaningar som funnits kring simundervisningen, bland annat kring simhallstider, vilket nu fungerar bättre. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår att det i vissa klasser på mellanstadiet under en längre tid varit sämre studiero och ett icke respektfullt beteende mellan elever. I dessa klasser har vissa åtgärder vidtagits och sedan följts upp. Exempelvis har rektorn och lärare haft samtal med vårdnadshavare, sett över elevkonstellationer och kopplat in elevhälsan för att ge stöd till lärare och elever. Dock framgår av intervjuer med rektorn, lärare och av Skolinspektionens lektionsobservationer att åtgärderna som hittills satts in inte gett tillräcklig effekt.

Det framkommer av granskningen att rektorn inte skapat tillräckliga förutsättningar för en tillgänglig lärmiljö utifrån ramfaktorer som främjar tillgängligheten för samtliga elever. I de klasser på mellanstadiet där det under en längre tid varit sämre studiero och ett icke respektfullt beteende, så beskriver rektorn att de arbetar för att få till en förändring. Rektorn berättar att de exempelvis prövat att organisera om undervisningen och även se till att det finns resurspersoner på lektionerna, men att det inte räcker till för att skapa en god lärandemiljö för alla elever. Rektorn uppger att det är svårt i grupperna, med många elever med stort behov av stöd. Det finns exempelvis jargong, negativt språkbruk och elever som utmanar. Av en av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att det var mycket hög ljudnivå och stökigt och trots att en resursperson fanns för klassen, så blev läraren ensam på lektionen på grund av en större konflikt mellan elever. En lärare uppgav i intervju att lektionen var ungefär som vanligt. Det framgår också av intervju med rektorn att resurspersoner ofta är oerfarna, även om de får visst stöd av personal från elevhälsan. Rektorn uppger att lärarna är med i arbetet med att skapa ett funktionellt schema där de i möjligaste mån har årskurser i liknande åldrar efter varandra, bland annat för trygghetens skull. Samtidigt uppger både lärare och elever att schemat ibland är stressigt då det är tätt mellan lektioner och att vissa grupper inte hinner byta om i lugn och ro till exempel innan lunch.

Rektorn har skapat en organisation där lärare kan få stöd och samarbeta för att förebygga hinder i lärmiljön. Av intervjuer med rektorn och lärarna och av dokument som begärts in av huvudmannen framgår att lärarna har goda möjligheter att samarbeta med varandra och med mentorer och andra lärare för att skapa en tillgänglig lärmiljö. Lärare i idrott och hälsa träffas varje vecka på ämnesträffar där de samarbetar kring planering och diskuterar undervisning, progression och bedömning. Samverkan med andra lärare sker veckovis i arbetslaget för årskurs 7–9, men även i andra forum så som i skolans projektgrupp för idrott och hälsa. Det sker även med lärare i idrott och hälsa på andra Innovitaskolor. Vidare sker samverkan med elevhälsan i enlighet med skolans rutiner. Lärare uppger i intervju att de känner till rutinen och att de kan få stöd av elevhälsan kring elever och grupper för att anpassa undervisningen.

Rektorns arbete med grundläggande principer för tillgänglighet

Granskningen visar att rektorn tydliggör en värdegrund som betonar alla elevers lika värde och ser olikheter som en resurs där målsättningen om full tillgänglighet hålls levande och fungerar som vägledning i det dagliga arbetet med idrott och hälsa.

Rektorn förmedlar en värdegrund som tydliggör att undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska vara tillgänglig för alla elever. Av dokument som begärts in av huvudmannen samt intervju med rektorn framgår att skolan har ett pågående kollegialt arbete sedan ett par år tillbaka kring tillgänglig lärmiljö och differentierad undervisning. Utgångspunkten i arbetet är att undervisningen så långt som möjligt ska utformas på ett tillgängligt sätt för att alla elever ska kunna delta, utvecklas och kunna visa sina kunskaper. Arbetet omfattar bland annat gemensamma strukturer, förutsägbarhet i lektioner, varierade arbetssätt och ökad differentiering. Det gäller även idrott och hälsa, där rektorn beskriver att det måste finns en flexibilitet i undervisningen eftersom elever är olika. Lärarna berättar att tillgänglighet och differentiering är centrala begrepp och något de aktivt arbetar med på skolan och i idrottsundervisningen. Arbetet leds av rektorn och elevhälsan. Både lärare och rektorn uppger att personal från elevhälsan stödjer lärare i att utveckla undervisningen genom att handleda lärare. Rektorn har nyligen beslutat att personal från elevhälsan ska vara mer operativa i verksamheten för att kunna stötta lärare. Vidare uppger rektorn att det finns ett aktivt värdegrundsarbete på skolan kopplat till tillgänglighet. Det drivs av en projektgrupp där rektorn ingår och som också ger lärare stöd i att driva värdegrundsarbetet med eleverna. Fokus i arbetet är på trygghet och relationer så att alla elever ska vilja och våga vara aktiva på lektioner.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Stärk lärarnas förutsättningar genom att skapa gynnsamma ramfaktorer som behövs för en tillgänglig lärmiljö.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.[1] Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.[2] Rektorn ansvarar också för att på skolenhetsnivå kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av personal och elever.[3]

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att kompensera vissa begränsande ramfaktorer för att skapa en tillgänglig lärmiljö för alla elever. De åtgärder som rektorn vidtar kring exempelvis schemaläggning och bemanning har visserligen en koppling till undervisningens tillgänglighet, men har inte gett tillräcklig effekt och ytterligare åtgärder behöver vidtas.

Genom att utveckla arbetsprocesserna kring ramfaktorer som är avgörande för att skapa en tillgänglig lärmiljö och väva in det i det systematiska kvalitetsarbetet får rektorn en klarare bild av vilka insatser som fungerar och vilka som behöver stärkas.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn förbättrar ramfaktorerna för att skapa en mer tillgänglig lärmiljö och arbetar med att säkerställa att det i verksamheten finns förutsättningar för lärmiljöer av god kvalitet för

[1] 2 kap. 9 § första stycket skollagen.
[2] 2 kap. 10 § första stycket skollagen.
[3] 4 kap. 4 § skollagen.

alla elever. Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten har material som kan användas i utvecklingsarbetet.[4]

På Skolinspektionens vägnar

X Åsa Pleiner

Föredragande
Signerat av: Åsa Pleiner

X Malin Larsson

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Larsson

I handläggningen av ärendet har även utredaren Malin Hennius deltagit.

[4] Systematiskt kvalitetsarbete - Skolverket Hämtad (2026-11-05). Rekommendationer om att leda tillgänglighetsarbete Specialpedagogiska skolmyndigheten (Hämtad 2026-11-05).

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Innovitaskolan Visby den 30 september och 1 oktober med en digital intervju med elever den 5 oktober. Besöket genomfördes av utredarna Åsa Pleiner och Malin Hennius.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Fyra lektionsobservationer
- Fem gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn och biträdande rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Under 2027 planerar Skolinspektionen att publicera en övergripande rapport. I rapporten redovisas de samlade iakttagelserna från den tematiska kvalitetsgranskningen.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Granskningens syfte är att granska om undervisningen i idrott och hälsa, i grundskolans årkurs 4–9, är tillgänglig för alla elever, utifrån Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier.

Frågeställningar

1. I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?
2. I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Kvalitetskriterier

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Varje frågeställning bedöms i tre nivåer: i hög utsträckning, i flera delar och i låg utsträckning.

Frågeställning 1

I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?

Kvalitetskriterium 1a Relationer

Det finns ett proaktivt arbete i undervisningen för att stärka tillitsfulla relationer både elever emellan och mellan elever och lärare, där respektfullhet och gemenskap är framträdande. Det innebär bland annat att läraren är lyhörd för elevernas perspektiv, bekräftar eleverna och exempelvis underlättar interaktioner mellan elever.

Kvalitetskriterium 1b Lektionsupplägg

Undervisningen är strukturerad och förutsägbar. Det innebär bland annat att läraren förmedlar information om lektionens upplägg och innehåll. Undervisningen innehåller olika aktiviteter, uppgifter på olika nivå och läraren ger stöd och erbjuder alternativ utifrån elevernas olika behov så att eleverna kan delta aktivt.

Kvalitetskriterium 1c Förhållningssätt och bemötande

Undervisningen präglas av ett utvecklande klimat så att elever vågar utmana sig själva och kan känna tilltro till sin förmåga. Undervisningen ger eleverna rika möjligheter att öva, pröva och utvecklas i sin egen takt. Undervisningen betonar lärandeprocessen och värderar utveckling högre än enbart resultat.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Kvalitetskriterium 2a Arbetsprocess

Rektorn leder ett medvetet och systematiskt arbete för att främja en tillgänglig lärmiljö i ämnet idrott och hälsa. Rektorn ser till att adekvata åtgärder vidtas för att undanröja identifierade hinder för en tillgänglig lärmiljö. Rektorn skapar förutsättningar för att samarbete mellan lärare och övrig personal sker kontinuerligt i syfte att tillgängliggöra undervisningen i idrott och hälsa.

Kvalitetskriterium 2b Grundläggande principer

Rektorn förmedlar en grundläggande princip som bygger på alla elevers lika värde där olikheter ses som en tillgång och resurs i ämnet idrott och hälsa. Målsättningen om full tillgänglighet är en levande fråga i skolan och fungerar som vägledning för ämnet idrott och hälsa i det dagliga arbetet.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.[5]

Enligt 1 kap. 4 § skollagen (2010:800) syftar utbildningen inom skolväsendet till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I förarbetena till bestämmelsen framgår bland annat följande. Sverige har internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna som bör vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet. I första hand ligger ansvaret för att de mänskliga rättigheterna respekteras och tillgodoses på varje stats regering men även de statliga och kommunala förvaltningarna har ett ansvar. Detta innebär att den svenska skollagstiftningen och verksamheten inom skolväsendet ska överensstämma med Sveriges förpliktelser enligt dessa överenskommelser. Tillägget om de mänskliga rättigheterna som nämns i bestämmelsen betonar detta.[6]

Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.[7]

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.[8]

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar

[5] 26 kap. 20 § skollagen.
[6] Prop. 2009/10:165 s 221.
[7] 2 kap. 9 § första stycket skollagen.
[8] 2 kap. 10 § första stycket skollagen.

till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.[9]

Rektorn ansvarar också för att på skolenhetsnivå kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av personal och elever.[10]

Barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.[11]

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.[12]

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.[13]

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, för de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på och för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas. Skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.[14]

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande

---

[9] 3 kap. 2 § första och andra stycket skollagen.
[10] 4 kap. 4 § skollagen.
[11] 4 kap. 9 § första stycket skollagen.
[12] 5 kap. 3 § första stycket skollagen.
[13] 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).
[14] Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden.

identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.[15]

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.[16]

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.[17]

Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor, i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet, visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling, tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.[18]

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs

[15] Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmänsklighet.
[16] Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande.
[17] Lgr22, 1 En likvärdig utbildning.
[18] Lgr 22 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter. Läraren ska vidare organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.[19]

Skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö. Läraren ska vidare svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.[20]

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn bland annat det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen och inom givna ramar ett särskilt ansvar för bland annat följande. Att alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning. Att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen. Att skolpersonalen får kännedom om de internationella överenskommelser som Sverige har förbundit sig att beakta i utbildningen.[21]

Undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska syfta till att eleverna utvecklar allsidiga rörelseförmågor och intresse för att vara fysiskt aktiva och vistas i naturen. Eleverna ska genom undervisningen ges förutsättningar att utveckla goda levnadsvanor i syfte att kunna påverka sin hälsa genom livet. Undervisningen ska vara utformad så att alla elever kontinuerligt kan delta i undervisningens aktiviteter och ge eleverna förutsättningar att kunna delta i andra rörelseaktiviteter i skolan. Den ska också bidra till att eleverna

[19] Lgr 22, 2.2 Kunskaper.
[20] Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.
[21] Lgr22, 2.8 Rektors ansvar.

utvecklar en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egen fysiska förmåga. I undervisningen ska eleverna få möta olika slags aktiviteter i varierande miljöer och sammanhang samt få möjlighet att utveckla sin samarbetsförmåga och respekt för andra.[22]

Sveriges internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna bör vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet. Den svenska skollagstiftningen och verksamheten inom skolväsendet ska överensstämma med Sveriges förpliktelser enligt dessa överenskommelser. Detta betonas i 1 kap. 4 § skollagen.[23] Sådana förpliktelser finns bl.a. i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som gjorts till svensk lag genom lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till utbildning (artikel 28). Rättigheterna enligt barnkonventionen ska tillförsäkras varje barn, utan åtskillnad av något slag och oavsett exempelvis barnets kön eller funktionsnedsättning (artikel 2).

Sverige har ratificerat Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.[24] Enligt artikel 24 måste konventionsstaterna säkerställa att de förverkligar rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning i ett inkluderande utbildningssystem. I den allmänna kommentaren till artikel 24 anges bl. a. att inkluderande utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet för alla elever. Vidare framgår att inkluderande utbildning är resultatet av en pågående process där aktörerna åtagit sig att arbeta proaktivt med att undanröja hinder som motverkar rätten till utbildning. Inkluderande utbildning förutsätter vidare förändringar i kultur, politik och praktik som tillgodoser möjligheten för ordinarie skolor att på ett effektivt sätt inkludera alla studerande.[25]

[22] Lgr22, 5. Kursplaner, 5.4 Idrott och hälsa. Syfte.
[23] Prop. 2009/10:165 s 221.
[24] Sveriges internationella överenskommelser, SÖ 2008:26.
[25] Allmän kommentar nr 4 om rätten till inkluderande utbildning, punkt 10. Myndigheten för delaktighet, 2017.